

1. Öğretim ilkesi, öğretim etkinliklerini planlanma, uygulama ve değerlendirme aşamalarında, öğretim sürecinin başarısına olan katkılarından dolayı dikkate alınması gereken ölçülerdir. Öğretim ilkeleri; derslerin içerik seçiminde, ders kitaplarının yazımında, dersin öğretmen tarafından işlenmesinde, bina ve diğer araç-gereçlerin hazırlanmasında, sınıftaki oturma düzeninin ayarlanmasında etkili olmaktadır. Kısaca, öğretim ilkeleri eğitim sürecinin her aşamasını etkilemektedir. Ancak bazı ilkeler bilgileri daha açık ve anlaşılır hale getirmekle birlikte "basitten karmaşığa ilerleme" ilkesinden dolayı içeriğin karmaşık yapısını basitleştirmek gibi ortak bir özelliğten söz edilemez.

CEVAP: D

2. Öğretmenin kullanması gereken teknik altı şapkalı düşünme tekniğidir. Bu teknik öğrencilere nasıl düşünceleri gerektiğini öğretir, olaylar karşısında farklı yaklaşımlar ve farklı görüşler geliştirmeyi veya herhangi bir konu da karar almadan önce olaylara farklı açılardan bakmayı öğretir.

CEVAP: B

3. Eleştirel düşünme, bilginin kaynağını ve doğruluk değerini sorgulamayı gerektirir. Bilgi kirliliğinin olduğu günümüzde öğrenci, her bilgiyi doğru olarak kabul lenmemelidir. Hatta kendi bilgisinin yanlış olduğunu görünce ondan vazgeçebilmelidir. Öğrencinin bilgi, varlık ve olayları sorgulayıcı bir şekilde ele almasını amaçlar. Öğrenci bu düşünme yardımıyla elde ettiği bilgilerin kaynağını sorgulamayı, doğruluk değerini irdelemeyi, önyargılardan sıyrılmayı, mantıklı ve tutarlı sonuçlara ulaşmayı öğrenmiş olur. Uygulama sürecinde öğrenci, farklı düşünceleri karşılaştırmalı, bilgileri olduğu gibi kabul etmemeli, sabit fikirli olmaktan kaçınılmalı, önyargılardan uzak durmalı, şüpheli tavrı sergilememelidir. Ancak eleştirel düşünmede bilgileri kendi görüşlerine göre anlam verme yoktur. Tarafsız davranmak, olanı olduğu gibi ele almak vardır.

CEVAP: C

4. Öğretmen çoklu zeka kuramına uygun davranmaktadır. Çoklu zeka kuramına göre öğrenme sürecinde bireylerin tüm zekâ alanlarının kullanılmasını gerekir. Öğretmen eğitim ortamında her öğrencinin farklı zeka alanlarının güçlendirilmesini amaçlamalıdır. Bu amaçla aynı konuyla ilgili birçok etkinlikler yaptırma ve becerileri farklı ölçme süreçleriyle ortaya çıkarma gibi çalışmalar da yapılmalıdır. Öğrenmenin ve öğrendiklerini göstermenin farklı yolları vardır.

CEVAP: E

5. Öncüllerdeki durumda sunuş yoluyla öğretim kullanılmalıdır. Sunuş yoluyla öğretim, okullarda çok yaygın bir şekilde düzenlenmiş bilginin aktarılması, kavram ilke ve genellemelerin açıklanmasında kullanılmaktadır. İçerik öğretmen tarafından temel kavramlar etrafında organize edilir ve sunulur. Konun yeni öğrenilmeye başlandığı veya ön öğrenmelerin yetersiz olduğu durumlarda, bilgi düzeyindeki hedefleri kazandırmada, kalabalık gruplarda, kavram ve genellemelerin açıklanması gerektiğinde kullanılır.

CEVAP: A

6. Öğretmenin kullandığı yöntem örnek olaydır. Örnek olay, gerçek hayatta karşılaşılan veya karşılaşılmaması olası bulunan bireysel veya toplumsal bir problem durumunun sınıf ortamında tartışılarak sonuca ulaşılmaya çalışılmasıdır. Daha çok buluş yoluyla öğretim stratejisinde ve kavrama düzeyi hedeflerin kazandırılmasında kullanılır. Öğrenilen bilgileri günlük yaşamla ilişkilendirme ve gerçek yaşam durumlarına uygulama fırsatı sağlar.

CEVAP: D

7. Öğretmen gösterip yaptırma yöntemini kullanmıştır. Gösterip yaptırma yöntemi, bir işin veya davranışın nasıl yapılacağını öğrenciye alıştırmaya ve uygulama yaptırarak öğretme yoludur. Bir konuya ilişkin bilgilerin beceriye dönüştürülmesi için gerekli uygulamaların yapılması aşamasında kullanılır. Öğretmen, davranışın modelini göstererek öğrencilerin modelden öğrenmelerini sağlar. Yöntemi uygularken öğretmen, önce beceriyi en mükemmel haliyle sergiler, sonra beceriyi işlem basamaklarına ayrılarak aşama aşama gösterir ve bir aşama öğrenilmeden diğerine geçmez. Ardından her öğrenciye beceriyi kazanması için yeterli zaman ve tekrar yapma imkânı verir.

CEVAP: E

8. Ev ödevleri öğrencilerin derse hazırlanmalarını veya derste öğrendikleri bilgileri tekrar edip pekiştirmelerini sağlar. Öğrencilere bağımsız çalışma alışkanlığı ve sorumluluk duygusu kazandırır. Öğretmenin vereceği ödevler eğitsel amaç taşımalı, öğrencilerin yapamayacakları etkinlikler ödev olarak verilmemeli ve ödevlerin yapılıp yapılmadığı mutlaka kontrol edilmelidir. Bu açıdan sorunun öncüllerinde verilen tüm özellikler etkili ve kalıcı öğrenmenin sağlanmasında önemli bir yer tutmaktadır.

CEVAP: E

9. Beyin fırtınası, kısa sürede çok sayıda fikir üretmek ve sorunlara orijinal çözümler bulmak, öğrencilerin yaratıcılıklarını ve hayal güçlerini geliştirmek için kullanılan bir tekniktir. Bu nedenle bu teknikte ele alınacak konu kesin ve tek sonucu olan bir konu olmamalıdır. Ancak seçeneklerde verilen yükselti ile hava basıncı arasındaki ilişkinin belirlenmesi kesinleşmiş bir durum olduğu için beyin fırtınası tekniğine uygun değildir.

CEVAP: A

10. Ele alınan konu ile ilgili uzman kişi konuk olarak sınıfa davet edilir ve konu ile ilgili konuşma yapar. Konu; ilgi çekici, merak uyandırıcı biçimde ve gerekirse soru-cevap şeklinde tartışılarak incelenir.

Uzman davetinde amaç öğrencilere sınıf ortamında ilk elden somut deneyimler yaşatmaktır.

CEVAP: B

11. Görüş geliştirme tekniği eğitim ortamında öğrencinin, bir konudaki görüşünü arkadaşlarının görüşlerinden yararlanarak geliştirmesini veya değiştirmesini ya da karşı çıktığı görüşü benimsemesini sağlar. Bu teknikte ele alınacak konu farklı bakış açıları içermeli ve ilgi çekici olmalıdır. Uygulama sırasında tahtaya veya kartonlara "Kesinlikle katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Karşıyım Kesinlikle karşıyım" gibi tutum ifadeleri yazılır. Öğrencilere ilgili konu sunulur ve onlardan görüşlerine uygun ifadenin önüne geçmeleri istenir. Her öğrenci görüşünü gerekçeleriyle açıklar. Tartışma sonucunda görüşü değişen öğrenci bu değişikliğin gerekçesini açıklayarak yerini değiştirebilir. Ancak soruda verile durumda öğretmen öğrencilerin yer değişim yapmalarına imkan tanımamıştır.

CEVAP: C

12. Öğretmenin kullanması gereken bilgisayar destekli öğretim tekniği alıştırmaya ve tekrar programlarıdır. Bilgisayarların eğitimdeki en yaygın kullanımlarından biri, işlenmiş olan konularla ilgili öğrencilere bilgisayar ortamında alıştırmaya ve tekrar yaptırılmasıdır. Bu teknikte öğrenciye farklı zorluk düzeyinde bir dizi soru verilerek alıştırmaya yaptırılır ya da öğrencinin öğrenemediği konular belirlenip onlar üzerine yoğunlaşması sağlanır.

CEVAP: D

13. Öğrencinin rakip gruptaki arkadaşlarından öğrendiklerini kendi grubundaki arkadaşlarına öğrettiği uygulama ayrılıp birleşme tekniğidir. Ayrılma aşamasında gruptaki öğrenciler uzmanlık gruplarına giderek rakip grubun aynı konuyu seçen öğrencileriyle birlikte konuyu öğrenirler, birleşme aşamasında tekrar ilk gruplarına dönerek kendi arkadaşlarına öğretirler.

CEVAP: B

16. Öğrenmeyi öğrenme; bilgiyi, bilgi kaynaklarına ulaşmayı, öğrenmeyi ve öğrendiklerini yaşama aktarmayı içeren bir süreçtir. Hazır olarak sunulan bilgilere değil kendi etkinlikleriyle sonuçlara veya çözümlere ulaşmayı içerir. Eleştirel ve analitik bakış açısını yeni bilgi ve durumlara uygulamayı gerektirir. Bu nedenle seçeneklerde verilen düşünme ve öğrenme biçimlerini geliştirebilme ifadesi en kapsamlı ifadedir.

CEVAP: C

14. Öğretmen derste proje temelli öğretim yaklaşımını kullanmıştır. Proje temelli öğrenme, öğrencilerin bireysel olarak veya küçük gruplar halinde, gerçek yaşamda karşılaşılan problemleri çözmelerini ve süreç sonunda bir ürün ortaya koymalarını amaçlar. Öğretmenin bu modeli kullanmadaki temel amacı, öğrencilerin kendi öğrenme stratejilerini keşfetmelerine yardımcı olmaktır. Öğrencilere üst düzey zihinsel beceriler kazandırır, yaratıcılıklarını geliştirir, işbirliği içinde çalışma, bilgi toplamayı, örgütlemeyi, üretmeyi ve paylaşmayı öğretir.

CEVAP: C

17. Somut yaşantı stiline sahip öğrenciler hissederek öğrenirler. Olayların bizzat içinde olmayı, yaşantı ve sorunlarla bizzat ilgilenmeyi severler. Sezgilere dayalı olarak karar verirler. Girişimcidirler, yeni görüş ve önerilere açıktırlar. Öğrenmeye meraklıdırlar, keşfederek öğrenirler, ancak sistemli değildirler. Yeni fikirler üretmede başarılıdırlar. Grupla öğrenmeyi isterler.

CEVAP: B

15. Soruda verilen özellikler münazara tekniğinde görülür. Bu teknikte amaç, rakip grubun savunmalarını çürütmek, izleyicilerin desteğini almak, doğruluğuna bakmaksızın bir fikri etkili şekilde savunmak ve buna karşı tarafı ikna etmektir.

CEVAP: B

18. Öncüllerde verilen görüşler yapılandırmacılık yaklaşımının tezleridir. Yapılandırmacılık geleneksel öğretim anlayışına karşıdır. Bilgilerin öğrencilere hazır olarak aktarılmasının gerektiğini, deneyimlerle elde edilmesi gerektiğini ve yeni bilgilerin öncekiler üzerine inşa edilmesi gerektiğini savunur.

CEVAP: C

19. Parçada önerilen öğrenme-öğretme modeli basamaklı öğretimdir. Modelin temelinde bireysel farklılıklara göre öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi anlayışı vardır. Sınıftaki tüm öğrenciler için tek bir etkinlik düzenlemek yeri ne birden çok etkinlik hazırlanmalı ve sunulmalıdır. Öğrenciler sunulan bu etkinliklerden istediklerini seçmekte özgürdürler. Sürecin sonunda da öğrencilerden gereksinimleri ve hazırbulunuşluk düzeyleri ölçüsünde öğrenmeleri beklenmektedir. Öğretmen uygulama sırasında öğrencilere basitten karmaşığa doğru sıralanmış öğrenme görevleri sunmalı ve öğrenciler kendi seçimlerine göre etkinlikte bulunmalıdırlar.

CEVAP: D

20. Öğretmen derste kavram karikatürü tekniğini kullanmıştır. Kavram karikatürü, günlük yaşamda karşılaşılan ve eğitim sürecinde öğrenilen bilimsel bir olayla ilgili farklı bakış açılarını karikatür çizimleriyle ifade etmeye yarar. Ancak çizimlerde ele alınan konunun tartışma biçiminde sunulması gerekir. Karikatürlerde genelde üç kişi bir durum hakkında konuşurlur, ama biri doğruyu söyler, diğerleri ise yanlış görüşleri savunur. Çizimlerdeki karakterlerin ileri sürdüğü doğru-yanlış görüşler öğrencilerin ilgisini çeker, konuya ilgi duymalarını sağlar ve fikir üretmeye yönlendirir, öğrendiklerini açığa çıkarmalarını sağlar.

CEVAP: A

21. Programlı öğretim bireysel bir öğretim anlayışıdır. Bu tekniğin temel amacı, öğretilecek davranışların sırayla ve öğrencinin kendi hızına göre öğrenmesini sağlamaktır. Böylece öğretimin bireyselleştirilmesi ve hataların en aza indirilmesi sağlanmış olur. Ancak belirlenmiş bir başarı standardı olması ve ona ulaşıldıktan sonra yeni üniteye geçilmesi tam öğrenme modelinde vardır.

CEVAP: B

22. Posner'in uygulamadaki programı "öğretmenin elinde hayat bulan program" olarak niteler. Uygulamadaki program; resmi programın öğretmen tarafından gerçekleştirilen yönüdür. Okulun ve öğretmenin resmi programı algılayışı ve uygulayışı ile ilgilidir. Resmi program standarttır, ancak uygulamadaki program okuldan okula, öğretmenden öğretmene farklılık gösterebilir. Uygulamadaki program, öğretmen tarafından hazırlanan programdır.

CEVAP: B

23. Parçada verilen görüşler daimicilik felsefesini yansıtmaktadır. İdealizm temeline dayanan daimicilik, evrensel ve değişmez nitelikte bir eğitimi savunmaktadır. İnsan doğası ve ahlaki ilkeler değişmediği için eğitim herkes için aynı olmalı ve insanlar evrensel nitelikteki değişmez ilkelere göre eğitilmelidir. Matematiğin ve mantığın doğruları idealizmin soyut doğrularına karşılık gelmekte ve bu alanlarda tutarlılık önemli görülmektedir.

CEVAP: A

24. Soruda özellikleri belirtilen içerik düzenleme yaklaşımı sarmal programlamadır. Konuların yeri ve zamanı geldikçe tekrar tekrar öğretilmesi söz konusu olduğunda sarmal programlamadan yararlanılır. Daha önce öğrenilmiş olan bazı konular gerektikçe tekrar edilir. Bu tekrarlar, konuyu sadece hatırlatmaktan çok kapsamı genişletmek içindir. Böylece yeni öğrenilen bilgiler, önceden öğrenilen bilgiler üzerine inşa edilir. Örneğin, yabancı dil öğretiminde olduğu gibi.

CEVAP: B

25. Öğretmenin öğrencilerden istediği çalışma değerlendirme düzeyinde bilişsel bir davranıştır. Değerlendirme, bir ölçüte dayalı olarak yargıda bulunmayı, yargılamayı, irdelemeyi, ispat etmeyi, karar vermeyi gerektirir. Bu soruda “işe yarar olup olmamak” ölçüt; “sıradışı öneriler” ise hakkında karar verilmesi istenen bilgilerdir.

CEVAP: D

26. İhtiyaç belirleme öğretmen, idare veya Bakanlık tarafından, sınıf, okul veya ülke düzeyinde yapılabilir. Öğretmenin laboratuardaki eksikleri belirlemesi okul düzeyindeki bir ihtiyaç belirleme uygulamasıdır. Öğretmen bu eksikleri tespit etmek için malzemeleri gözleyerek kontrol etmelidir.

CEVAP: C

27. Yaşantı konisine göre en etkili yaşantılar gerçek varlıklar yardımıyla edinilir. Ancak gerçek varlıkların sınıf ortamına getirilemeyecek kadar büyük, gözlenemeyecek kadar küçük, satın alınamayacak kadar pahalı, çok tehlikeli veya çok hassas olduğu durumlarda öğretmen gerçek eşyaların modellerini veya numunelerini kullanmalıdır.

CEVAP: A

28. Materyal hazırlarken konuyla ilgili tüm bilgilere değil önemli ve özet bilgilere yer verilmelidir. Çünkü materyal ne kadar çok yoğun bilgi aktaracak şekilde hazırlanırsa vereceği mesajın etkisi azalır. Öğrenci ne anlatılmak istendiğini fark edemeyebilir. Bu nedenle öz ve açık bilgiler verilmelidir.

CEVAP: B

29. Öğretmen konuyu işlerken slayttaki yazıların altını çizmesi dikkat çekmeyi amaçlar. Materyalde herhangi bir ögenin dikkat çekici hale getirilmesi vurgu ilkesiyle açıklanır.

CEVAP: D

30. Matematik dersinin konuları genel olarak soyut düşünceye dayanmaktadır. Bu nedenle öğretmenin soyut konuları işlerken günlük yaşamda kullanılan malzemelerden yararlanması somutlaştırma amacını taşımaktadır.

CEVAP: A

31. Sorunun öncülünde özellikleri verilen görsel materyal anlam çözümleme tablosudur. AÇT, konuyla ilgili kavramların tanımlayıcı ve ayırt edici özelliklerinin, benzer ve farklı yönlerinin öğretilmesinde kullanılır. Öğretmen veya öğrenciler tarafından hazırlanabilen; öğretme ve değerlendirme amaçlarıyla kullanılabilen görsel bir materyaldir.

CEVAP: C

32. Sınıf yönetimi, birçok faktörü ve bunlar arasındaki etkileşimleri içeren bir süreçtir. Sınıfın fiziksel yapısı, plan-program etkinlikleri, zaman yönetimi, davranış düzenlemeleri ve öğretmen özellikleri gibi boyutları vardır. Bu boyutlardaki değişimler ve karşılıklı etkileşimler sınıf yönetimini etkiler. Bu durum sınıf yönetimi açısından çok boyutluluk olarak ifade edilir.

CEVAP: A

33. Tepkisel sınıf yönetimi, davranışçı psikolojini etki-tepki anlayışına dayanır. Eğer öğrenci istenmeyen davranış yaparsa ceza verilir; istenen davranışlar sergilerse ödül verilir. Böylece öğrencinin olumlu davranışlar kazanması amaçlanır. Etkinliklerin yönelimi bireyedir. Buna göre, gürültüyü bastırmak için sesini yükseltmek ve davranışlarına göre yüksek veya düşük not vermek tepkisel bir anlayıştır.

CEVAP: C

34. İstenmeyen davranışların sınıfın yapısından, öğrenciden veya öğretmenden kaynaklanan nedenleri olabilir. Ancak çok yönlü iletişim sağlamak istenmeyen davranışları arttırıcı değil, tam tersine önleyici ve azaltıcı bir durumdur.

CEVAP: E

35. Hangi tür olursa olsun istenmeyen davranışlar karşısında öğretmenin ilk yapması gereken problemin kaynağını ve ne olduğunu anlamaya çalışmaktır. Doğru teşhis, doğru tedaviyi sağlar.

CEVAP: D

36. Sınavın puanlandırılması yapıldığı için ölçme işlemi vardır. 25 ve üzeri net yapan öğrencilerin başarılı sayılacağı ifade edilmesi ölçüttür. Soruların bütün konuları örneklediği ifade edildiğinden kapsam geçerliği vardır. Cevapların örüntü oluşturmayacak şekilde dizayn edilmesi ise yapı geçerliğiyle ilgilidir. Çünkü bu şekilde dizayn edilmesinin sebebi özelliğe sahip olanla olmayana birbirinden ayırmaktır. İfadelerde değerlendirme durumu söz konusu değildir. Herhangi bir karar veya sonuçtan bahsedilmemiştir.

CEVAP: D

37. Esra öğretmen, farkında olmadan hata yapmıştır. Bu tür hatalara tesadüfi hatalar diyoruz. Tesadüfi hatalar güvenilirliği doğrudan düşürür, geçerlik böylelikle dolaylı olarak düşmüş olur. Ancak kullanışlıkta herhangi bir değişim durumu olmaz. Kullanışlık soru sayısının artması ve azalmasıyla ilgilidir.

CEVAP: E

38. Matematik öğretmeni öğrencilerin rekabet içinde olmasını istemektedir. Çünkü sıralamalar dikkate alınarak sınıfı geçecek öğrenci sayısını belirleyecektir. Bu durumda bağlı ölçüt kullanılacaktır. Karşılaştırma ve rekabet olduğu için de öğrenciler birbirlerine kopya vermeyecektir. Çünkü bu durum aleyhine olacaktır.

CEVAP: B

39. Beden eğitim öğretmeni hazırlamış olduğu ölçme aracının özelliğe sahip olanla olmayanı ayırt edip etmediğini gerçek yaşantı ile tespit etmeye çalışmıştır. Yapı geçerliği soruların istenilen teorik özelliği ortaya çıkarma derecesidir. Özelliğe sahip olanla olmayanı ayırt etmesi o özelliği ölçüyor anlamına gelmektedir.

CEVAP: D

40. A, B, C seçeneklerinde iki uygulama vardır. Bu nedenle cevap olmaz. Likert tipi testler için ise en uygun güvenilirlik hesaplama yöntemi alfa yöntemidir. Alfa KR-20 VE KR -21 formülünün diğer bir versiyonudur. Özellikle duyuşsal durumları ölçen testlerde uygulanır.

CEVAP: E

41. Madde güçlük indeksinin 1 olması durumunda; soru bütün öğrenciler tarafından doğru yapılmıştır. Varyans veya sapma değeri sıfır olur. Çünkü soru bütün öğrenciler tarafından doğru olarak yapılmıştır.

Madde güçlük indeksinin 1 olması durumunda soruyu bütün öğrenciler doğru yapmıştır ve kolay bir madde dir. Bütün öğrenciler soruyu doğru yaptığı için alt ve üst grupta soruyu doğru yapanlar eşit olacaktır. Madde ayırt edicilik ise bilenle bilmeyeni ayırma gücüdür. Bu durumdan bahsedilmemektedir. Ancak soruyu hepsi doğru yaptığı için ayırt edicilik 0 çıkar. Yani ayırt edici bir madde değildir.

CEVAP: E

42. Portfolyo öz değerlendirme, akran değerlendirme, öğretmen değerlendirmesi ve veli değerlendirmesinin yapılabildiği bir ölçme aracıdır. Diğerleri öğretmenin veya öğrencilerin değerlendirme yapabildiği ölçme aracıdır.

CEVAP: B

43. Performans değerlendirme teorik bilgilerin beceriye dökülebilmesini sağlar. Bu nedenle öğrenciye performans görevleri verilir. Performans değerlendirme öğrencinin öğrenmiş olduğu bilgiyi kullanmasını sağlar.

CEVAP: E

44. En başarılı grubu bulmak için aritmetik ortalamalarını çıkarmamız gerekir. Formül: toplam puan / öğrenci sayısıdır. Buna göre aritmetik ortalamalar şöyledir;

A grubu: $15/5=3$

B grubu: $10/5=3$

C grubu: $20/5=4$

D grubu: $30/5=6$

E grubu: $25/5=5$

Aritmetik ortalaması en yüksek çıkan grup D grubudur. Yani en başarılı gruptur.

CEVAP: D

45. Öğrencinin sınıfa göre başarı durumunun tespit edilmesi istenildiğinde bağıl yani standart puanları dikkate almamız gerekir. Formül: $Z=(\text{öğrencinin puanı-aritmetik ortalama}) / \text{standart sapma}$. Ancak verilerde sapma yoktur. Bu nedenle öğrencinin aritmetik ortalamasının en yüksek olduğu grupta en başarısız olduğunu söyleyebiliriz. D grubunda aritmetik ortalama 6'dır. Öğrenci 4 doğru yapmıştır. $4-6=-2$ bu grupta olduğunda öğrencinin Z puanı negatif çıkacaktır. Yine E grubunda aritmetik ortalama 5'tir. Öğrencinin 4 doğrusu vardır. $4-5=-1$ çıkacaktır. Yani Z puanı negatiftir. Öğrenci bu grupta da başarısız bir durumda olacaktır.

CEVAP: D

46. Z ve T puanları öğrencinin sınıf içerisindeki yerini ve sırasını tespit eder. Bu puanlara standart puanlar denildiği gibi bağıl puanlarda denilir. Puanların tespit edilebilmesi için aritmetik ortalamaya ve standart sapmaya ihtiyaç vardır. E seçeneğinde hedeflerden bahsedilmiştir. Hedef ifadesinde bağıl değil mutlak ölçütler kullanılır. Ayrıca Z ve T puanlarında öğrencilerin hangi hedef davranışı kazandığı dikkate alınmaz. Diğer öğrencilere göre performansı dikkate alınır.

CEVAP: E

47. “Yanlış olan cevabın doğru olanını yazınız” ifadesi şans başarısı minumuna çekerek güvenilirliği arttırmak için yönergeye konulmuştur. Cevaplayıcı doğru cevabı ister bazı seçenekleri eleyerek isterse hiç bilmediği halde bulsun, doğru cevabı şansla bulmuş ve bu sorudan aldığı puan şansla alınmıştır. Bu sebeple doğru cevabı bilmeyen bir cevaplayıcının bu şekilde kazandığı puan şansla kazanıldığı için şans başarısı adını alır.

CEVAP: A

48. Psikososyal kurama göre kimlik arayışı yaşadığı halde karar geliştirememek kararsız ya da moratoryum kimlik özelliğine işaret eder.

CEVAP: D

49. Dilin temel bileşenlerinden birisi de kullanım bilgisi ya da pragmatiktir. Buna göre insanlar dili bulunulan koşullara ve ilişkilere uyarlamayı ve değiştirmeyi öğrenirler. Yani bu örnekte olduğu gibi bir lise öğrencisinin yetişkin birisiyle farklı, bir çocukla ise daha farklı bir biçimde konuşması, dilin bağlama ve kullanıma göre farklılaşabildiğine işaret eder.

CEVAP: C

50. Belli bir insan özelliğinin gelişiminde belli dönemlerin olduğuna ve bu dönem yaşantılarının çok önemli olduğuna ve bu dönemde yaşanan olumsuzlukları daha sonra telafi etmenin zor olduğuna işaret eden örneklerde kritik dönem kavramı istenmektedir. Bu soruda da görme duyusunun gelişiminde ilk aylar ve bu dönem yaşantılarının öneminden söz edildiği için kritik dönem kavramına gidilebilir.

CEVAP: E

51. Gelişimsel araştırma yöntemleri 3 tanedir. Kesitsel, boylamsal ve sırasal. Bunlar içinde belli bir yaş grubunun belli bir özelliğinin belli bir dönemde incelenmesi boylamsal yöntemi ifade eder. Burada da lise eğitimine başlayanlar aynı yaş grubu bireyleri ifade eder. Bu bireylerin belli bir özelliği liseden mezun olana kadar 4 yıl boyunca incelenirse boylamsal araştırma uygulanmış olur.

CEVAP: B

52. Piaget'e göre işlenmöncesi dönemdeki çocuklar ancak iki özel duru m arasında akıl yürütebilirler. Un akıl yürütmeleri de mantıksal değildir; hatalıdır. Bu örnekte de “annesinin hastaneye gitmesi” ile “bebek getirmesi” arasında ilişki kuran çocuk bir başka zaman da aynı ilişkiyi bekleyerek özelden özele akıl yürütmüştür.

CEVAP: A

53. İnsanları kendilerinde kaygı yaratan düşüncelerini, duygularını, dürtülerini ya da bilgilerini bilinçaltına iterek unutmaları psikoanalitik kurama göre bastırma ile açıklanmaktadır. Bu örnekte de ekşi arkadaşına borcunu ödeyeceği günü, yaşadığı kaygı nedeniyle unutmaktadır.

CEVAP: B

54. Piaget'e göre insanların sahip oldukları bilişsel dengeler zamanla yeni yaşantıların etkisiyle bozulur ve yeni bir dengeye ulaşırlar. Bu süreç denge-yeni yaşantı-dengesizlik-uyum-yeniden denge biçiminde gelişir. Bu örnekte bireyin yaşadığı durumlar karşısındaki “şaşkınlığı” ancak dengenin bozulması anlamına gelen “dengesizlik” kavramıyla açıklanabilir.

CEVAP: A

55. Piaget'e göre üç ahlaki evre vardır: ahlak öncesi evre, ahlaki gerçekçilik, ahlaki özerklik. İlk evre olan ahlak öncesi evre 6 yaş ve öncesini kapsar. Bu dönemde bireylerin ahlaki değerleri belirginleşmemiştir. Bu örnekteki çocuk da bu dönemin özelliklerini sergilemektedir.

CEVAP: C

56. Hüseyin kaçınma düzeyinin yüksek olduğu gözlenmektedir. Çünkü "mesafeli görülebilecek bir tutum sergilemektedir". Kaçınma düzeyinin yüksek olduğu iki bağlanma biçimi vardır: kaçınan ve korkulu. Öte yandan Hüseyin'in ayrılma halini büyük bir kaygı ile karşıladığı da görülmektedir. Bu da korkulu bağlanmaya işaret eder.

CEVAP: A

57. Bir araştırmada bir değişkenin etkili olup olmadığı inceleniyorsa deneysel yöntem söz konusudur. Burada DEHB üzerinde bir etkinliğin etkisi incelenmiştir. Bu da deneysel yönetime işaret eder.

CEVAP: A

58. Bu soruda ilkel toplulukların bilişsel becerileri üzerinde ve de gelişmiş toplumların bilişsel becerileri üzerinde içinde yaşadıkları çevreyle etkileşimleri, uyarıcıların etkili olduğundan söz edilmektedir. Bu da yaşantı kavramına işaret eder.

CEVAP: C

59. Hasan'ın önceki yıla göre küçük puntuyla basılmış kitapları daha rahat okuyabilmesi olgunlaşmanın sayesinde. Görme duyusu yaşla birlikte işlevini daha iyi yerine getirir ve daha küçük yazıları daha rahat okuyabilir. Hasan'ın sıkılmadan uzun süre kitap okuyabilmesi ise güdülenmeyle ilgilidir. Güdülenmiş davranış davranışa ve bireye direnç verir. Hasan'ın sınıf ortamında kitap okurken arkadaşlarının çıkardığı sesler nedeniyle kitabına odaklanmakta güçlük çekmesi ise dikkatle ilgilidir. Çevredeki sesler dikkatin bölünmesine neden olmaktadır.

CEVAP: C

60. Öğrenmede etkili olan en önemli faktörlerden biri de güdülenmedir. Güdülenme bireyin öğrenmeye yönelik bir ihtiyaç duyması ve ihtiyacını karşılayabilmek için gereken davranışlara yönelme sürecini kapsar. Bu örnekte de öğrenme konusunun ve ilgili kazanımların bireyin hangi ihtiyaçlarını karşılayabileceği, edinilecek bilgilerin nerelerde kullanılacağı vurgulanarak öğrencilerin konuya yönelik güdülenmeleri sağlanmaya çalışılmıştır.

CEVAP: E

61. KPSS'de ceza sadece eğitimsel durumlar bağlamında, yani olumsuz bir davranışı bastırmak isteyen bir otorite ile açıklanamaz. Psikolojide ceza 'bir davranışın ardından karşılaşılan olumsuz durumun etkisiyle davranışın yapılmaması' olarak görülür. Burada da söz konusu kitabı okumanın sonucunda yaşanan 'sıkılmak' gibi bir olumsuz durumun etkisiyle davranışın yapılmaması ceza ile açıklanabilir. Cezanın çeldiricisi olan sönme olabilmesi için ise davranışın daha önce pekiştirildiği için kazanılmış ve pekiştirmenin kesilmesinin etkisiyle davranışın da ortadan kalkması gerekir; oysa böyle bir durum yoktur. Gelelim ikinci duruma; bir uyarıcıya karşı geliştirilen bir koşullu tepkinin (örnekte olumsuz tutum) başka ya da benzer uyarıcılara karşı da sergilenmesi (başka polisye yazarların romanlarına karşı da olumsuz tutum geliştirmek) uyarıcı genellemesidir. Bu arada bu durum bir klasik koşullanma durumudur ve klasik koşullanmada tepki genellemesi olmadığından (sadece edimsel koşullanmada vardır) bu kavram doğrudan elenmelidir.

CEVAP: B

62. Bir uyarıcıya karşı geliştirilen koşullu tepkinin o uyarıcıyla birlikte sunulan bir başka uyarıcıya karşı gösterilmesine ikinci dereceli koşullanma ya da üst düzeyde koşullanma denir. Burada da önce hastaneye karşı koşullu tepki (kaygı) geliştirilmiş, bunun etkisiyle daha sonra koşullu uyarıcıyla birlikte sunulan bir başka uyarıcıya karşı da (yeni kafenin sahibi) aynı koşullu tepki (kaygı) gösterilmiştir. Bu da üst düzeyde koşullanmadır. Bu kavramla karıştırılabilecek olan uyarıcı genellemesi ise koşullu uyarıcıya benzer uyarıcılara karşı geliştirilir ve genellemede her iki uyarıcı birlikte sunulmaz.

CEVAP: A

63. Pekiştirmenin etkisini kestirmek zor değildir; pekiştirmeyle birlikte bireye davranışının ardından olumlu bir durum yaratılarak "Yaptığını tekrar et!" mesajı verilirken cezayla davranış nedeniyle bireye olumsuz bir durum yaratılır ve "Yaptığını bir daha yapma!" mesajı verilerek davranış bastırılmaya çalışılır.

CEVAP: D

64. Eğitimde ceza ilkesel olarak önerilmez. Bunun pek çok nedeni vardır. "Cezalandıran bireye karşı olumsuz duygular gelişmesine neden olması, ceza uygulanan ortama, sınıfa, okula karşı olumsuz tutuma yol açması ve cezaya maruz kalan bireyin öz saygısını zedelenebilmesi" cezanın olumsuz sonuçlarındandır. Öte yandan ceza istenmedik davranışı ortadan kaldırmaması ve geçici olarak bastırır. Dolayısıyla ceza istendik davranışın ne olduğu konusunda bir kazanım sağlamaz.

CEVAP: D

65. Bireyin alışkanlıkları nedeniyle tepki gösterdiği uyarıcının öncelikle en alt düzeyde sunulmasına, daha sonra bu uyarıcının miktarının ya da eşiğinin belli belirsiz artırılarak zamanla alışkanlığının değiştirilmesi esasına dayanan davranış kontrol yöntemi eşik ya da alıştırmadır. Burada da salatanın öncelikle çok az sunulması, zamanla bu miktarını belli belirsiz artırılması ve böylece tutumun, alışkanlığın değişmesi söz konusudur. Not: Kademeli yaklaşımda bir davranış kazandırılır ve bu süreçte her aşamadan sonra pekiştirme uygulanır. Sistematik duyarısızlaştırmaysa klasik koşullanmayla oluşan korkuların ve kaygıların ortadan kaldırılmasında kullanılır. Küçük adımlar ilkesi ise öğrenmenin kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru yapılandırılmasını ifade eder.

CEVAP: E

66. Dikkat edilirse Didem bir başkasının (kuzeninin) bir davranışı nedeniyle ödüllendirilmesinin etkisiyle söz konusu davranışı yapmaya başlamıştır. Bir başkasının yaşantısına bağlı olarak oluşan davranış değişiklikleri sosyal öğrenme kuramıyla açıklanır ve dolaylı öğrenme olarak değerlendirilir.

CEVAP: B

67. Soru kökünde söz konusu davranışın (sebze yemekleri yeme) model alma yoluyla kazandırılmasının hedeflendiği söylenmektedir. Bu nedenle model alınabilecek bireylerin dahil olduğu bir seçenek aramalıdır. "Sebze yemeğini bitiren ablasına arkadaşlarıyla oyun oynamaya gidebileceğini söylemek" seçeneğinde ilgili davranışı ödüllendirilen bir 'abla' gayet etkili bir model oluşturabilir. Ne var ki diğer seçeneklerde böyle bir durum söz konusu değildir; sadece açıklamalar, telkinler ve bilgilendirmeler yapılmıştır.

CEVAP: C

68. Yaratıcılık engellerinden biri de geçmiş deneyimlerin etkisiyle yaşanan algısal kurulum ya da zihinsel kurulumdur (mental set). Bu durum eski bir çözüm yoluna takılmak ve başka çözüm yollarını düşünememek ya da bunları ihmal etmektir.

CEVAP: A

69. Tekrarlamanın farklı biçimleri vardır. Koruma tekrarının tek amacı bilgiyi kısa süreli bellekte hemen kullanmak amacıyla daha uzun süre saklamayı sağlar. Bunun uzun süreli bellek üzerinde hiçbir etkisi yoktur. Genişletici, anlamlandırıcı ya da özümseyici tekrar ise yeni bilginin bilinçli olarak uzun süreli bellekteki bilgilerle ilişkilendirilmesini sağlamaya yönelik bir tekrar çalışmasıdır. Aralıklı tekrar ise düzenli olarak, belli periyotlarda yapılan tekrar çalışmasını ifade eder. Öte yandan aralıksız tekrar diye bir tekrar biçimi ise yoktur.

CEVAP: E

70. Gözlem yoluyla öğrenmenin aşamaları sırasıyla 1.dikkat, 2.hatırda tutma, 3.uygulama, 4.güdülenme (pekiştirme) aşamalarıdır. Burada "dikkat etme" aşamasının hangi ifadelerde yer aldığı sorulmaktadır. Soruya bakılacak olursa, modelin davranışın izlendiğine ya da gözlemlendiğine ilişkin ifadeler I ve II. numaralarda yer almaktadır.

CEVAP: A

71. Öğrencilerin ilgi alanlarına yönelik düzenlenen etkinlikler ile açılan yetiştirme kursları özel yetiştirme hizmetleri kapsamında değerlendirilir. Soru kökünde öğrencilerin öğrenme eksikliklerinin giderilmesine yönelik kurs açıldığı dile getirilmiştir. Bu tür kursların açılması öğrenci kişilik hizmetlerinden özel yetiştirme hizmetleri kapsamına da yer alır.

CEVAP: D

72. Okullarda yaşanan ihmal ve istismar durumları mutlaka adli makamların bilgilendirilmesi gereken durumlardır. Çünkü bu olaylarda hem bireyin korunmasına hem de suçlunun cezalandırılmasına yönelik tedbirlerin alınması gerekir. Ancak okullarda nasıl bir çalışma yapılacağı, öğrenciyle görüşülüp görüşülmeyeceği, ailenin ne zaman bilgilendirileceği gibi konularda en donanımlı çalışanlar okul rehber öğretmenleridir. Bu nedenle İlker Bey bu konu hakkında önce okul rehber öğretmeni ile görüşmelidir. Daha sonra okul müdürü aracılığıyla adli makamların bilgilendirilmesi sağlanır.

CEVAP: E

73. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin en üst basamağında kendini gerçekleştirme yer alır. Kendini gerçekleştirme, bireylerin var olan gizli güçlerini en üst düzeyde kullanabilmeleridir. Kendini gerçekleştiren insanlar, kendilerini ve başkalarını olduğu gibi kabul ederler, gelişime açıktırlar, kendine yetebilirler. Aynı zamanda kendini gerçekleştiren bireyler içinde buldukları anın hakkını vererek yaşarlar. Geçmiş veya geleceğe takılıp kalmazlar. Bu nedenle B seçeneğinde verilen, şimdiden çok geleceği düşünürler ifadesi yanlıştır. Ancak kendini gerçekleştiren insanların geleceğe ilişkin bir planlarının olmadığı düşünülmemelidir.

CEVAP: B

74. Öğrencilerin ihtiyaç duydukları her türden bilginin ulaş tırılması için yapılan çalışma ve etkinlikler bilgi toplama ve yayma hizmetine yöneliktir. Okullarda öğretmenlerin ve okul yönetiminin belediye gibi kurumlarla yaptıkları çalışmalar sorulsaydı cevabın çevre ile ilişkiler olması gerekirdi. Ancak soru kökünde sınıflarda öğretmenlerin öğrencileri belediyenin etkinlikleri hakkında bilgilendirmesi amacıyla yapılan çalışmalar sorulmuştur. Bu nedenle sorunun doğru cevabının A seçeneğinde verilen bilgi toplama ve yayma hizmeti olması gerekir.

CEVAP: A

76. Mesleki rehberlikle ilgili çalışmalara çocuklarda bir meslek bilinci oluşmaya başladığı andan itibaren başlanmalıdır. Çocuklar 5 yaş dolaylarında meslek kavramını kazanmaya başlarlar ve çocuklarda bir meslek bilinci oluşmaya başlar. Bu nedenle mesleki rehberlik çalışmalarına okul öncesi dönemden itibaren başlanmalıdır.

CEVAP: A

75. Hümanist yaklaşımın ilkelerinden koşulsuz kabul, insanlar arasında ayırım yapmamak, dili, dini, ırkı ve rastlantısal özellikleri ne olursa olsun insanları olduğu gibi kabul etmek anlamındadır. Soru kökünde öğrenciler arasında ayırım yapmamak ve öğrencileri olduğu gibi kabul etmekten söz edilmektedir. Bu anlayış koşulsuz kabul ilkesine uygundur.

CEVAP: C

77. Ginzberg ve arkadaşlarının gelişim kuramına göre bireyler meslek seçiminde çeşitli aşamalardan geçer. Bu aşamalar, 5-11 yaş kapsayan fantezi hayal dönemi, 11-17 yaş kapsayan geçici seçim dönemi ve artık bir mesleğe karar verildiği 18 yaş sonrasını kapsayan gerçekçi dönemdir. Geçici seçimler dönemi de kendi için de alt basamaklara ayrılır. Hoşlanılan etkinliklere göre meslek seçildiği ilgi basamağı (11-12 yaş), iyi yapılan ve başarılı olunan etkinliklere göre meslek seçildiği yetenek basamağı (13-14 yaş), değer basamağı (15-16 yaş) ve meslek seçimine adım atılmaya başlandığı 17-18 yaş kapsayan geçiş basamağıdır. Ahmet'in hem yaşı dikkate alındığında hem de iyi yaptığı etkinlikleri ön plana çıkardığı dikkate alındığında Ginzberg'in gelişim kuramına göre, yetenek basamağındadır.

CEVAP: C

78. Sınıf içi ilişkileri yorumlamaya imkan sağlayan bireyi tanıma tekniklerinden biri de kimdir bu? tekniğidir. Kimdir

Bu? Tekniğinde sınıftan belirlenen özelliklere sahip olan arkadaşlarının isimlerini yazmaları istenir ve sonuçlar bir tabloya dönüştürülür. Tablo incelendiğinde Sema'nın arkadaşları tarafından "kimseye hayır diyemeyen" bir öğrenci olarak tanındığı görülmektedir. Dolayısıyla E seçeneğinde verilen yorum yapılsa kimdir bu? Tekniği yanlış değerlendirilmiş olur. Sema, çekingen bir öğrenci olduğundan arkadaşlarıyla çatışmaya girmeyecektir.

CEVAP: E

79. Vaka incelmesi veya analizi, bir sorunu teşhis etmek için bireyin yaşadığı sorunla ilgili bütün bilgilerin bir araya getirilerek tablo halinde ortaya konulmasıdır. Soru kökünde Selim Bey, Elif hakkında bütün bilgileri toplayarak bir tablo oluşturmuştur. Dolayısıyla burada kullandığı bi rey tanıma tekniği vaka incelemesidir.

CEVAP: E

80. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin tanınması rehberlik ve araştırma merkezlerinde yapılır. Okullardan yönlendirilen öğrenciler rehberlik ve araştırma merkezlerinde bulunan özel eğitim bölümleri tarafından uygun standart ve objektif ölçme araçları kullanılarak değerlendirilir. İhtiyaç duyduğu tespit edilen öğrenciler için de özel eğitim almasına karar verilir.

CEVAP: D